

MSB 318

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers

De fout van Calvin

door Robert Juneau

Een van de leerstellingen binnen het christendom die ik het meest verwerpelijk vind, is die van de predestinatie of het calvinisme, genoemd naar Johannes Calvin, de vroege reformator die deze gedachte heeft uitgewerkt. Otis Q. Sellers heeft een uitgebreide kritiek op het calvinisme geschreven in de SB103, *Gods uitverkiezing*, en SB160, *De predestinatie*, van het tijdschrift *Seed & Bread*.¹ In deze artikelen onthult hij de ware betekenis van het Griekse woord *PROORIZŌ*, vertaald met “tevorenbestemd”² in Romeinen 8:29 en Efeziërs 1:5,11. Het is belangrijk te beseffen dat de meeste bijbelvertalers voorstanders zijn geweest van predestinatie en uitverkiezing, wat in hoge mate heeft bijgedragen aan de populariteit van deze leer.

Wanneer een Bijbelgedeelte verkeerd wordt geïnterpreteerd, leidt dit meestal tot verdere fouten en worden conclusies gebaseerd op veronderstellingen. Om de heer Sellers te citeren: “Het probleem dat zij zelf hebben gecreëerd dwingt hen andere theologische leerstellingen te ontwikkelen in de hoop het probleem op te lossen en de moeilijkheid te verdrijven” (*Seed & Bread* SB094, *Voortgebracht van boven*). Calvin deed dit door de totale verdorvenheid van de mens voorop te stellen, wat leert: “Als gevolg van de zondeval is ieder mens die in de wereld geboren wordt, door zijn gevallen natuur tot dienstbaarheid aan de zonde veroordeeld en, zonder de werkzame genade van God, volkomen onmachtig om ervoor te kiezen God te volgen, zich van het kwaad te onthouden of de aangeboden gave van verlossing te aanvaarden.” Net zoals elk gebouw op een solide fundering moet staan, kan de christelijke leer niet standhouden als ze op een verkeerde veronderstelling is gebouwd. Toen deze stelling eenmaal was aanvaard, begonnen dat tot veel meer conclusies te leiden.

¹ De Nederlandse vertalingen vindt u hier: <https://lachairoi.org/sandb/all>

² *Authorized Version*: “predestinate(d)”

We zijn het er allemaal over eens dat onze zondige toestand leidt tot egoïstische motieven, goddeloze verlangens en slechte daden, maar het is iets heel anders om te beweren dat de mensheid niet in staat is om Gods genade te omarmen en zijn gratis geschenk van verlossing te ontvangen. Welke waarde zou een geschenk hebben als de beoogde ontvanger niet in staat was het te erkennen of te ontvangen? Is het logisch dat God naar de aarde zou komen, Zichzelf aan het kruis zou opofferen voor de hele mensheid, terwijl Hij al die tijd wist dat niemand voor wie Hij dit had gedaan ook maar enige kans had om het voordeel van zo'n wonderbaarlijk werk te ontvangen?

De Bijbel staat vol met personen die positief op God reageerden. In de Schrift zijn veel voorbeelden te vinden van deugdzame, oprechte, godvrezende mannen en vrouwen, maar calvinisten beweren dat dit komt omdat zij al waren "voorbested" om zo te zijn. Wanneer iemand vandaag in geloof reageert op Gods genadige aanbod van verlossing, beweert de calvinist dat deze persoon al door God voorbestemd was om gelovige te worden. Als je met iemand over dit onderwerp in gesprek gaat, leidt dat tot een zinloze, verwrongen en paradoxale discussie. Het enige dat telt, is natuurlijk of dit een waarheid uit de Bijbel is of niet.

Nadat Calvijn overtuigd was geraakt van de totale verdorvenheid van de mens, bouwde hij voort op deze niet-Bijbelse gedachte, zoals uit zijn geschriften blijkt: "Zonder predestinatie zou niemand gered worden." De op het calvinisme gebaseerde *Westminster Confession of Faith* stelt: "Door het besluit van God, ter openbaring van zijn heerlijkheid, zijn sommige mensen en engelen voorbestemd tot het eeuwige leven, en anderen voorbestemd tot de eeuwige dood." Calvijns oorspronkelijke uitgangspunt van de totale verdorvenheid van de mens betekent, logischerwijs, dat God Zelf ons moet kiezen, en er wordt ons verteld dat Hij dat heeft gedaan vóór de schepping van de wereld. Dit plaatst onze reactie op Gods liefde en genade in de schaduw van het feit dat we al lang vóór onze geboorte voorbestemd waren voor verlossing.

Calvijns fouten bleven zich opstapelen. De *Westminster Confession* stelt ook: "God heeft van alle eeuwigheid af, door de allerwijste en heiligste raad van zijn eigen wil, vrijelijk en onveranderlijk alles verordend wat er gebeurt; doch zodanig dat God daardoor noch de auteur van de zonde is, noch geweld wordt aangedaan aan de wil van de schepselen, noch de vrijheid of toevalligheden van secundaire oorzaken wordt weggenomen, maar veeleer bevestigd." Ze manoeuvreren zichzelf in een hoek met het eerste deel van deze verklaring door te zeggen dat God ALLES zo heeft beschikt. Dit maakt God verantwoordelijk voor alle zonde, kwaad en ongerechtigheid in de wereld. Het maakt God verantwoordelijk voor de gevallen toestand van de mens en voor alle godslastering en smaad tegen Hem. Zij menen dat zij hierop een bevredigend antwoord hebben met het tweede deel van deze uitspraak, maar iedereen met een gemiddelde intelligentie kan zien wat het is: onzinnig hypocriet geklets.

Ter ondersteuning van het calvinisme is wel beweerd: "Calvijn had het gevoel dat hij in Johannes 6:65 de sleutel tot zijn theologische interpretatie had gevonden." Dit is een onbedoelde erkenning dat Calvijns opvatting over de voorbestemming aan enige Bijbelse onderbouwing ervan is vooraf gegaan. Elke gezaghebbende Bijbelse leer moet beginnen met een ontdekking in de Schrift, gevolgd door grondig onderzoek, analyse en vergelijkingen met andere Bijbelteksten om de geldigheid ervan vast te stellen. Net als velen in religieuze kringen had Calvijn dit verkeerd begrepen. Johannes 6:65, "**En Hij zeide: Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij het hem van de Vader gegeven zij.**"³ Er wordt ons verteld dat dit betekent dat niemand uit zichzelf Gods vrije gave van verlossing kan ontvangen, niemand kan zelf besluiten om een gelovige te worden in alles wat Christus voor hen heeft gedaan. Mannen en vrouwen zijn niet in staat om positief te reageren op Gods liefde en genade, tenzij de Vader dit al lang van tevoren zo heeft voorbestemd.

Twintig verzen eerder, in Johannes 6:44,45, zei de Heer: "**Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke, en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage. Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen door God geleerd zijn. Een ieder, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.**" Christus verklaart dat niemand tot Hem kan komen tenzij de Vader hem

³ Citaten zijn uit de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG.

trekt. Hij verkondigt dat allen door God onderwezen worden en dat iedereen die van de Vader heeft gehoord en geleerd tot Hem komt. Dit laat het feit zien dat heel Israël had moeten weten wie Christus is als zij inderdaad hadden “gehoord” en “geleerd” wat de Vader hen gedurende de hele periode van het Oude Testament heeft onderwezen. Ik geloof dat dit ook verwijst naar de tijd dat heel Israël onderwezen en verlicht werd door de heilige Geest tijdens de periode die in het boek Handelingen is beschreven. Het bereiken van elke Israëliet die in die tijd leefde met het evangelie was het hele doel van de Handelingenperiode, de vroege “halm”-fase van het Koninkrijk van God (Marcus 4:26-29).

Slechts enkele verzen verderop, in Johannes 6:70 (St.Vert.), zegt Christus dat Hij zijn twaalf naaste discipelen heeft uitverkoren, maar toch noemt Hij een van hen een duivel. Betekent dit dat hij voorbestemd was voor de verlossing, omdat God hem had uitverkoren? God koos Israël als het volk waarmee Hij zijn wil op aarde zou volbrengen. Betekent dit dat God elke Israëliet uitverkoren heeft voor de verlossing? Toen God mensen uitkoos, had dat niets te maken met voorbestemming tot verlossing; het was ofwel voor de dienst aan God ofwel voor een positie buiten God, maar nooit voor verlossing door God.

Hoe kunnen we het vers waarin staat dat de Vader mensen tot Christus trekt, verzoenen met het vers waarin staat dat niemand tot Christus kan komen tenzij het hem door de Vader is geschonken? Stel je een vader voor die besluit een verjaardagsfeestje te organiseren voor zijn jonge zoon. De vader nodigt alle vriendjes van zijn zoon uit om deel te nemen aan de festiviteiten, maar slechts tien kinderen reageren op zijn uitnodiging door te komen. De jarige is zo opgewonden dat tien van zijn vriendjes op zijn feestje zijn dat hij uitroept: “Bedankt dat jullie mijn verjaardag met mij vieren! Ik ben zo dankbaar dat mijn vader jullie vandaag allemaal aan mij heeft gegeven.” Het kind is dankbaar dat zijn vader hem tien van zijn vriendjes heeft gegeven om mee te vieren. Zonder de uitnodiging van de vader had niemand het feest kunnen bijwonen en hoewel er veel meer kinderen waren uitgenodigd, waren deze tien kinderen degenen die door de vader aan de zoon waren “geschonken”. Deze tien kinderen die besloten om naar het feest te komen, kwamen uit eigen beweging; ze waren niet voorbestemd, uitverkoren of zorgvuldig geselecteerd door de vader van de jongen.

Zo werd ook heel Israël uitgenodigd om deel te hebben aan alles wat God door Christus deed; wie dit over het hoofd ziet, mist een belangrijk doel van het Nieuwe Testament. Zij die trouw waren in het “luisteren naar” en het “leren van” de Vader of de heilige Geest behoorden tot hen die de Vader aan de Zoon “heeft gegeven”. De hele wereld is vandaag uitgenodigd om deel te hebben aan Gods evangelie van genade; als je dit over het hoofd ziet, mis je een belangrijk doel van de bedeling der genade. Wij, die positief reageren op de evangelieboodschap van verlossing, zijn degenen die de Vader aan Christus “geeft”. Ik vraag me af, binnen het calvinisme, wie “een ieder” van Johannes 3:16 is?

Een andere leerstellige waarheid die Calvijn over het hoofd zag, was hoe het komt dat God Zichzelf aan ons openbaart. In Johannes 3:3 zei de Heer tegen Nicodemus dat hij “van boven voortgebracht” (Grieks: *GENNAŌ ANŌTHEN*) moest worden om het Koninkrijk van God te kunnen zien (waarnemen, begrijpen). (Zie *Seed & Bread* SB093, *Over 'wederom geboren'*, SB094, *Voortgebracht van boven*, en SB095, *Lessen van Nicodemus*.) Calvijn had gelijk in zijn inzicht dat we niet uit onszelf tot God kunnen komen of de dingen van God kunnen begrijpen. Zonder het voortbrengen van Gods waarheid in ons leven zouden we zonder hoop zijn. Maar godzijdank, want God brengt zijn waarheid wel in ons voort. Hij deed dit voor Nicodemus en Hij doet dit vandaag voor ons. Eenmaal door God voortgebracht, hebben we wel het vermogen om positief op Hem te reageren; we kunnen ervoor kiezen om Hem te vertrouwen en te geloven. Het is jammer dat Calvijn zich niet realiseerde dat onze God een grote en machtige God is; Hij is meer dan in staat om onze zondige, opstandige toestand te overweldigen door Zichzelf in ons leven te mengen. Hij deed alles wat nodig was op Golgotha en Hij doet vandaag alles wat nodig is om ons tot Zich te trekken. Dit gebeurt door zijn heilige Geest en door zijn apostel voor vandaag: het Woord van God.

Het calvinisme is voortgekomen uit de misplaatste opvatting dat de mens zo volkomen en totaal verdorven is dat hij niet in staat is om op Gods liefde en genade te reageren. Ervan uitgaande dat dit waar

was, werd vervolgens geconcludeerd dat God moet kiezen of “voorbesteden” wie Hij naar de hemel wil laten gaan. En als dat waar was, werd vervolgens geconcludeerd dat Hij heeft gekozen of “voorbested” wie Hij wil dat naar de hel gaat. Ervan uitgaande dat dit waar was, werd vervolgens geconcludeerd dat de mensheid geen vrije wil heeft en dat God ALLES heeft verordend. Deze ene simpele fout is verder uitgebouwd en groeide uit tot wat historisch bekend werd als het ‘calvinisme’. Wanneer deze on-Bijbelse leer wordt gekoppeld aan een andere on-Bijbelse leer, namelijk die van eeuwige bewuste kwelling, worden mensen gedwongen te geloven dat God het grootste deel van de mensheid heeft geschapen voor slechts één mogelijke bestemming: voor eeuwig gestraft te worden in een pijnlijke poel van helle vuur. Het is al erg genoeg wanneer wordt onderwezen dat dit het gevolg is van het feit dat mensen Gods vrije gave afwijzen, maar het is een gruwelijke dwaling om te onderwijzen dat dit komt doordat God ervoor gekozen heeft of het zo “voorbested” heeft. Het ene onjuiste leerstelling begrip voedt het andere, en nog een andere. Deze opvatting over de God van alle heerlijkheid, de God van alle liefde, de God van alle genade, is mij tegen de borst gestoten en ik KIES ervoor daar geen deel aan te hebben.

Gepubliceerd in augustus 2017